

κ. Ισαάκ Μορδοχάι
Πρόεδρο
Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών
Μελιδώνη 8 Αθήνα

29.8.06

Θέμα: «Ανακαίνιση»-καταστροφική επέμβαση στην ιστορική διατηρητέα συναγωγή
Γιαννιωτών, οδό Μελιδώνη 8, Αθήνα

Κοιν.:

1. *Ραββίνοι Αθηνών κκ. Ιακώβ Αράρ και Ιακώβ Μιζάν Ραββινεία Αθηνών*
2. *κ. Ντάνυ Εμμανουήλ, Γραμματέας Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών*
3. *κ. Αλβέρτος Φόρτης, Διευθυντής Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών*
4. *κ. Ανδρέας Μορδώχ Πρόεδρος Επιτροπή Ακινήτων, Ισρ. Κοινότητα Αθηνών*
5. *κ. Μάκης Κωνσταντίνης, Πρόεδρος Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο*
6. *κα. Ζανέτ Μπατίνου, Διευθύντρια, Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδας*
7. *Δρ. Ζακ Αλαζράκης*
8. *κα. Μαρία Παπατριανταφύλλου αρχιτέκτονας-μηχανικός, υπεύθυνη για τη μελέτη και επίβλεψη του έργου*

Αγαπητέ Ισαάκ,

Μετά τις τηλεφωνικές μας συνομιλίες σήμερα το πρωί, σε ενημερώνω για το θέμα που συζητήσαμε. Όπως ανέφερα και τηλεφωνικά, το θέμα είναι πολύ σοβαρό.

Προς το παρόν, με την επιστολή μου κάνω μία ενημέρωση μέσα στην Κοινότητα. Εφόσον το ΔΣ αποφασίσει και συμμορφωθεί με αυτά που επιτρέπονται, τότε το θέμα θα κλείσει. Αν όχι, το θέμα θα προχωρήσει, μέχρι η συναγωγή να επανέλθει στην αρχική της κατάσταση.

Λυπάμαι πολύ που αναγκάζομαι από την Κοινότητα να πάρω αυτή τη θέση. Παρόλη την εκτίμηση που τρέφω για κάθε έναν από εσάς, όσον αφορά τις ενέργειές σας ως εκπρόσωποι της Κοινότητας, δεν μπορώ να μην τις κατακρίνω, αν είναι εσφαλμένες. Κυρίως όταν αφορά σε κτίρια της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς που ανήκει σε μας και στα παιδιά μας.

Περιμένω τις άμεσες αποφάσεις και ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,

Δρ. Ηλίας Β. Μεσσίνας
Αρχιτέκτων-Μηχανικός
Ειδικός στην αρχιτεκτονική και ιστορία των συναγωγών της Ελλάδας

29.8.06

Θέμα: «Ανακαίνιση»-καταστροφική επέμβαση στην ιστορική διατηρητέα συναγωγή Γιαννιωτών, οδό Μελιδώνη 8, Αθήνα

Το Σάββατο 26.8.06 επισκέφτηκα τη συναγωγή Γιαννιωτών στην οδό Μελιδώνη 8, που βρίσκεται σε στάδιο ανακαίνισης.

Η συναγωγή Γιαννιωτών κτίστηκε το 1905 από την Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών και ήταν η πρώτη συναγωγή που έχτισε η Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών, όταν επανιδρύθηκε το 1890 από Εβραίους που ήρθαν μαζί με τον βασιλιά Όθωνα στις αρχές του 19^{ου} αιώνα. Το κτίριο επέζησε του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, παρά το γεγονός ότι 1500 Εβραίοι από την Αθήνα αιχμαλωτίστηκαν και φυλακίστηκαν στη συναγωγή Μπεθ Σαλώμ (ακριβώς απέναντι από τη Γιαννιώτικη) και εκτοπίστηκαν στο στρατόπεδο θανάτου του Άουσβιτς το 1944.

Το θέαμα που αντίκρυστα στη συναγωγή ήταν απερίγραπτο: στο εσωτερικό της συναγωγής έχουν ζηλωθεί τα πάντα! Μεταξύ αυτών:

Α) Ο γυναικωνίτης (*εζράτ νασίμ*), ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της τυπολογίας της συναγωγής από την αρχαιότητα και ο οποίος συναντάται στις συναγωγές σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο αλλά και στο εξωτερικό. Ο γυναικωνίτης έχει κατεδαφιστεί εντελώς, περιλαμβανομένων και των κιόνων που τον στήριζαν.

Β) Το κλιμακοστάσιο, που οδηγεί στο γυναικωνίτη, στη ΒΑ γωνία της αίθουσας επίσης έχει κατεδαφιστεί.

Γ) Ο προθάλαμος της αίθουσας προσευχής, με τα χρωματιστά τζάμια (βιτρό) και το χαρακτηριστικό «άστρο του Δαβίδ» στη Β πλευρά της αίθουσας, έχουν επίσης κατεδαφιστεί.

Δ) Τα μωσαϊκά ασπρόμαυρα πλακάκια του δαπέδου, έχουν επίσης κατεδαφιστεί.

Ε) Τα μόνα στοιχεία του εσωτερικού της συναγωγής που υπάρχουν ακόμη είναι το ξύλινο *εϊχάλ* (η «ντουλάπα» όπου φυλλάσσονται οι Κύλινδροι του Νόμου) και το ξύλινο *βήμα* (από όπου ο ραββίνος ηγείται της λειτουργίας).

Τη Δευτέρα 28.8.06 επισκέφτηκα το αρμόδιο γραφείο της Πολεοδομίας Αθηνών, στην οδό Σωκράτους 57. Με αίτησή μου, έλαβα γνώση του φακέλλου της οικοδομικής άδειας των εργασιών αριθ. 324/2005 και την αναθεώρηση της άδειας αριθ. 815/2006.

Από τον φάκελλο στην Πολεοδομία προκύπτουν τα εξής:

Α) Το κτίριο είναι διατηρητέο με βάση την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 62869/3021/1993 (ΦΕΚ 545Δ/17.5.1993), με τίτλο «Χαρακτηρισμός ως διατηρητέων εκατόν ενενήντα τριών (193) κτιρίων που βρίσκονται εντός του ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου

Αθηναίων (Ν. Αττικής) και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησης αυτών». Το κτίριο της συναγωγής Γιαννιωτών αναφέρεται ως «Νο. 156, Οδός Μελιδώνη 8».

Β) Σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό αυτό (με βάση το παραπάνω ΦΕΚ, σελ. 5117): «απαγορεύεται η αφαίρεση, αλλοίωση ή καταστροφή των επί μέρους αρχιτεκτονικών και διακοσμητικών τους στοιχείων.»

Β) Τον Μάρτιο 2006 έγινε αίτηση εργασιών εσωτερικού χώρου στη συναγωγή, οι οποίες αναφέρονται περιληπτικά στην περιγραφή απαιτούμενων εργασιών και στα λεπτομερή αρχιτεκτονικά σχέδια, τα οποία υπογράφει η αρχιτέκτονας Μαρία Παπατριανταφύλλου. Στην περιγραφή των απαιτούμενων εργασιών περιλαμβάνονται καθαιρέσεις, αρχιτεκτονικά τελειώματα, ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, βοηθητικά κτίσματα χώρων υγιεινής, εσωτερικά τελειώματα και ακάλυπτος χώρος, ενώ στα αρχιτεκτονικά σχέδια εμφανίζεται ο γυναικωνίτης ανέπαφος. Όσον αφορά στις καθαιρέσεις, αναφέρονται οι εξής εργασίες:

«1. Καθαιρέσεις

1.1 Εξωτερικές καθαιρέσεις: Καθαίρονται όλα τα ξένα στοιχεία (προβολείς με τις βάσεις τους, κλιματιστικά με τις βάσεις τους, κάγκελα των παραθύρων)

1.2 Εσωτερικές καθαιρέσεις: Το υπάρχον δάπεδο στον διάδρομο θα απομακρυνθεί. Στον όροφο η υπάρχουσα ψευδοροφή καθαιρείται και απομακρύνεται.»

Πέρα από τις παραπάνω εργασίες, δεν αναφέρεται καμμία άλλη εργασία καθαίρεσης στο εσωτερικό της συναγωγής και σαφώς δεν αναφέρεται πουθενά η κατεδάφιση του γυναικωνίτη!

Σε τηλεφωνική μου συνομιλία με τον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών κ. Μορδοχάι στις 29.8.06, πληροφορήθηκα ότι ο λόγος της κατεδάφισης του γυναικωνίτη ήταν η επικινδυνότητά του. Να σας υπενθυμίσω, ότι το 1994, με την ανοχή του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου, του οποίου η Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών είναι μέλος, επιτρέπεται στο Δήμο Κομοτηνής, για «λόγους επικινδυνότητας» να κατεδαφίσει την ιστορική συναγωγή (19^{ου} αιώνα) στην Κομοτηνή. Επίσης, να σας υπενθυμίσω, ότι το 2002, ξανά το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, του οποίου η Κοινότητα Αθηνών είναι μέλος, κατέστρεψε το εσωτερικό της συναγωγής Βέροιας, με την «ανακαίνιση»-καταστροφική επέμβαση που έκανε χωρίς καμμία τεκμηρίωση και άδεια από την αρμόδια Εφορεία του ΥΠΠΟ. Μάλιστα, όταν του ζητήθηκε η σχετική τεκμηρίωση, μετά από αυτοψία του ΥΠΠΟ που επιβεβαιώνει τα γραφόμενά μου, δεν έκανε τον κόπο να ανταποκριθεί. Τίποτα δεν διακαίολογεί την κατεδάφιση ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων, ή το να ξηλώνουμε τα αρχιτεκτονικά και θρησκευτικά τους στοιχεία! Υπάρχουν τρόποι συντήρησης, αντικατάστασης και επισκευής!

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προκύπτει ότι οι εργασίες που εκτελούνται στο κτίριο της διατηρητέας συναγωγής Γιαννιωτών στην οδό Μελιδώνη 8, δεν εναρμονίζονται με την υφιστάμενη αρχιτεκτονική άδεια 324/2005 και την αναθεώρηση 815/2006, συνεπώς είναι αυθαίρετες και πρέπει να σταματήσουν αμέσως. Πρωτού γίνει η οποιαδήποτε ενέργεια στο κτίριο, πρέπει ο ιδιοκτήτης να το επαναφέρει στην αρχική του κατάσταση, όπως ήταν πριν από την έναρξη των εργασιών, όπως έχει αποτυπωθεί και από την αρχιτέκτονα Μαρία

Παπατριανταφύλλου. Οποιαδήποτε παρέκκλιση από αυτά, σημαίνει παραβίαση της εγκεκριμένης άδειας οικοδομής και της υφιστάμενης νομοθεσίας που προστατεύει το ιστορικό και θρησκευτικό αυτό κτίριο.

Με την έκθεση αυτή, λαμβάνουν γνώση όλοι οι αρμόδιοι φορείς της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών. Ζητώ δε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών:

1. Να πρωτοκολληθεί η επιστολή μου και να μου σταλεί με φαξ ο αριθμός πρωτοκόλλου στο 22970-24527.
2. Να ενημερωθεί το Διοικητικό Συμβούλιο και μέχρι την Παρασκευή 8/9/06 να υπάρξει απόφαση σχετικά με την επαναφορά του κτιρίου της συναγωγής στην αρχική της κατάσταση, όπως αναφέρεται λεπτομερώς στα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια της αρχιτέκτονος Μαρίας Παπατριανταφύλλου.
3. Να μου σταλεί αντίγραφο των πρακτικών της συνεδρίασης του ΔΣ της Κοινότητας στο φαξ 22970-24527 και αντίγραφο της απόφασης για τα παραπάνω.
4. Να εφαρμοστεί η απόφαση του ΔΣ για την επαναφορά του κτιρίου στην αρχική του κατάσταση εντός δύο μηνών.
5. Να δημοσιευθεί η παρούσα αυτούσια στο περιοδικό ΑΛΕΦ της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών, ώστε να ενημερωθούν όλα τα μέλη της Κοινότητας Αθηνών.
6. Να δημοσιευθεί η παρούσα αυτούσια στο ενημερωτικό δελτίο του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου, ώστε να ενημερωθούν τα μέλη όλων των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων στην Ελλάδα.
7. Σε περίπτωση μη εφαρμογής των παραπάνω, θα ξεκινήσει η νόμιμη διαδικασία για την εφαρμογή τους.

Παρακαλώ για τις ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,

Δρ. Ηλίας Β. Μεσσίνας
Αρχιτέκτων-Μηχανικός

Ειδικός στην αρχιτεκτονική και ιστορία των συναγωγών της Ελλάδας

Φωτογραφίες της συναγωγής Γιαννιωτών πριν και μετά την «ανακαίνιση»

*Φωτογραφίες του εσωτερικού της συναγωγής Γιαννιωτών πριν την «ανακαίνιση»
(Φωτογραφικό αρχείο Εβραϊκού Μουσείου της Ελλάδας)*

*Φωτογραφία του εσωτερικού της συναγωγής Γιαννιωτών κατά τη διάρκεια της
«ανακαίνισης» στις 26.8.06 (Φωτογραφικό αρχείο Ηλία Μεσσίνα)*